

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci žalobkyně **J. T., zast. JUDr. Milanem Wachtlem, advokátem AK Hradec Králové, Masarykovo náměstí 628/A**, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení v Praze, Křížová 25**, o starobní důchod, o žalobě proti rozhodnutí žalované o námitkách ze dne 16. 1. 2013, čj. 535 528 111/315-SU, t a k t o :

I. Žaloba se z a m í t á .

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně podala žalobu proti rozhodnutí žalované o námitkách ze dne 16. 1. 2013, kterým byly zamítnuty její námitky proti rozhodnutím žalované č. I – III ze dne 12. 10. 2012, tato rozhodnutí čj. 535 528 111 byla potvrzena. Rozhodnutí I. odnímá žalobkyni výplatu starobního důchodu od 1. 8. 2011 do 31. 12. 2011, neboť bylo zjištěno, že žalobkyně byla v r. 2011 pojištěna jako osoba samostatně výdělečně činná. Rozhodnutím II. byla žalobkyni stanovena povinnost vrátit částky vyplacené na starobním důchodu za dobu od 1. 8. 2011 do 31. 12. 2011, a to ve výši 41.541,- Kč, podle § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., v platném znění. Konečně rozhodnutím III. byl žalobkyni zvýšen dle § 56 odst. 1 písm. d) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen ZDP), od 1. 1. 2012 starobní důchod, náležející dle § 31 ZDP, a to na výši 9.159,- Kč měsíčně. Od ledna 2012 pak

žalobkyni náleží dle vyhlášky MPSV č. 286/2011 Sb. starobní důchod ve výši 9.310,- Kč měsíčně.

Ve své žalobě žalobkyně uvedla, že dne 8. 6. 2011 požádala o předčasný starobní důchod s tím, že nárok jí vzniká na základě ust. § 31 ZDP k 24. 7. 2011, důchod jí byl přiznán rozhodnutím žalované ze dne 25. 8. 2011. Žalobkyně poté v souladu se zákonnými podmínkami pro přiznání tohoto typu starobního důchodu ukončila během července 2011 svou dosavadní a jedinou výdělečnou činnost, následně předložila dne 1. 8. 2011 při jednání na OSSZ v Hradci Králové přehled o příjmech a výdajích, kde byl doložen výkon výdělečné činnosti do 31. 7. 2011, tento přehled vypracoval, stejně jako další daňové dokumenty, zástupce žalobkyně – daňový poradce Mgr. V. J.. Žalobkyně pak poukazuje v žalobě na to, že na jednání OSSZ provedla pracovnice úřadu v předkládaném přehledu určité úpravy, s tím, že obsahuje formální chyby a že takto to být nemůže. Žalobkyně není v problematice důchodového pojištění odborník, předpokládala v dobré víře, že se jedná skutečně o určité formální nedostatky, které jí pracovnice ochotně a v souladu se zásadou veřejné správy jako služby veřejnosti pomohla odstranit. Současně věřila i poučení, které se jí dostalo, a to, že nárok na předčasný důchod jí skutečně vzniká a podmínky pro jeho přiznání od uvedeného data jsou splněny. Upravený dokument žalobkyně nedostala k dispozici a příslušnou pracovníci provedené změny není schopna reprodukovat a blíže určit, není ani zřejmé, jak a zda tyto úpravy ovlivnily pozdější názor žalované. Dne 10. 7. 2012 podala žalobkyně přiznání k dani z příjmů, kde byla opět uvedena doba výkonu samostatné výdělečné činnosti v rozsahu prvních sedmi měsíců roku 2011, v té době vykonávala výdělečnou činnost jako spolupracující osoba při podnikání svého manžela na základě ust. § 13 zákona č. 586/1992 Sb. Dále žalobkyně namítá, že rozhodnutí I. a II. postrádají bližší odůvodnění a jsou tak nepřezkoumatelná, rozhodnutí III. pak pouze nově vyměřuje starobní důchod žalobkyně na základě tvrzení obou předchozích rozhodnutí a jeho výrok je na předešlých výrocích závislý. Žalobkyně podala proti všem rozhodnutím námitky, navrhla jejich zrušení. Teprve rozhodnutí o námitkách obsahovalo odůvodnění názoru žalované o výkonu výdělečné činnosti žalobkyně v předmětném období, ukázalo se, že v průběhu šetření, provedených před přijetím rozhodnutí ze dne 12. 10. 2012, zjistila žalovaná, že žalobkyně platila dále i po zbytek roku 2011 nemocenské pojištění a zálohy na důchodové pojištění. Z toho žalovaná usoudila, že žalobkyně vykonávala i nadále výdělečnou činnost, žalobkyně však toto platila z toho důvodu, že se opomenula z placení uvedených pojištění odhlásit, nikoliv proto, že by nadále vykonávala v předmětném období výdělečnou činnost, jak vyvozuje žalovaná. Žalobkyně se odhlásila pozdě, což však není jev nijak vzácný, různých registračních povinností pro OSVČ existuje mnoho. Dedukce žalované je však zcela nesprávná a jdoucí proti zákonům logického uvažování, když obrací příčinu a následek. Pojištění, resp. účast na něm, je vázána na skutečný výkon samostatné výdělečné činnosti, nikoliv na domněnce či fikci takové činnosti, a to s ohledem na veškerou zákonnou úpravu v tomto směru. Pro ukončení účasti na pojištění jsou stanoveny důvody subjektivního i objektivního charakteru, avšak skutečné ukončení výdělečné činnosti je vždy objektivním důvodem zániku účasti na pojištění – zde žalobkyně odkazuje na

ZDP a jeho § 10, odst. 6 písm. a) či zákon č. 187/2006 Sb. a jeho ustanovení § 13 odst. 2 písm. b). Žalobkyně poukazuje na znění ust. § 10 odst. 1 ZDP – osoba samostatně výdělečně činná je v kalendářním roce účastna pojištění po dobu, po kterou vykonávala hlavní samostatnou výdělečnou činnost – a uvádí, že postup, použitý žalovanou by vedl ke zcela absurdnímu výkladu, kdy – osoba vykonává v kalendářním roce hlavní samostatnou výdělečnou činnost po dobu, po kterou je účastna pojištění. S odkazem na ust. § 37 odst. 2 ZDP pak žalobkyně namítá, že podmínkou výplaty předčasného starobního důchodu je skutečnost, že nebyla vykonávána výdělečná činnost, nikoliv to, že byl dotýčný subjekt omylem přihlášen např. k nemocenskému pojištění. Žalovaná argumentuje ust. § 118a, avšak zde je stanovena objektivní odpovědnost občana vrátit tam definované bezdůvodné obohacení, což je však vázáno na zákonné podmínky pro výplatu důchodu, kterými není účast v nějakém pojištění či omylem provedené platby na tato pojištění. Ze spojení ust. § 37 odst. 2 ZDP a § 118a) odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. dle přesvědčení žalobkyně neplyne povinnost vrátit vyplácený důchod, jak k tomu dospěla žalovaná svým rozhodnutím II. Podat důkaz o tom, že žádnou činnost nevykonávala, je pro žalobkyni obtížné, v případě spolupracující osoby je rozhodné to, zda a v jaké míře došlo k rozdělení příjmů a výdajů, toto je žalované známo. Žalobkyně nabídla čestné prohlášení daňového poradce o okolnostech podání žádosti o starobní důchod a jednání s příslušnými pracovníky OSSZ. Její žádost o důchod byla výsledkem společného rozhodnutí jejího a manžela K. T. a s tím, že manžel bude dále podnikat sám, což je zřejmé i z přehledu o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2011. Žalobkyně je přesvědčena, že napadené rozhodnutí bylo přijato v rozporu s příslušnými ustanoveními zákona a postupem, vykazujícím zásadní procesní vady, jsou dány důvody pro jeho zrušení a vrácení věci k dalšímu řízení žalované, i pro případné zrušení všech tří předcházejících rozhodnutí. Žalobkyně rovněž požádala o přiznání odkladného účinku žaloby, o této bylo soudem kladně rozhodnuto dne 16. 5. 2013. Přípisem ze dne 7. 6. 2013 zástupce žalobkyně souhlasil s rozhodnutím ve věci bez nařízení jednání, na náhradu nákladů právního zastoupení účtoval za tři úkony právní služby částku 8.340,- Kč (v sazbě 2.780,- Kč/úkon), 900,- Kč za tři paušální náhrady a částku 1.940,- Kč jako 21 % DPH, celkem tedy částku 11.180,- Kč.

Správní orgán v písemném vyjádření ze dne 5. 4. 2013 uvedl, že podle § 37 odst. 2 ZDP nenáleží výplata starobního důchodu, na který vznikl nárok podle § 31, do dosažení důchodového věku, pokud je vykonávána výdělečná činnost nebo je poskytována podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci; ode dne dosažení důchodového věku se posuzují podmínky pro výplatu starobního důchodu obdobně podle odst. 1. Dále žalovaná odkazuje na ust. § 27 ZDP, dle něhož se výdělečnou činností rozumí činnost osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. a) až l), v) až x) a v § 5 odst. 2 a 3 vykonávaná v rozsahu, který zakládá účast na pojištění. Ust. § 9 odst. 2 ZDP považuje za osobu samostatně výdělečně činnou pro účely pojištění osobu, která ukončila povinnou školní docházku a dosáhla věku aspoň 15 let a vykonává samostatnou výdělečnou činnost, nebo spolupracuje při výkonu samostatné výdělečné činnosti, pokud podle zákona o daních z příjmů lze na ni

rozdělovat příjmy dosažené výkonem této činnosti a výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. Odst. 6 písm. b) tohoto ustanovení pak upravuje samostatnou výdělečnou činnost, a to tak, kdy se považuje za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost – pokud osoba samostatně výdělečně činná, která není účastna nemocenského pojištění osob samostatně výdělečně činných, měla v kalendářním roce nárok na výplatu invalidního důchodu nebo jí byl přiznán starobní důchod. V odst. 7 tohoto ustanovení se pak samostatná výdělečná činnost považuje za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost v těch kalendářních měsících, v nichž po celý měsíc byla vykonávána samostatná výdělečná činnost a současně trvaly skutečnosti, uvedené v odst. 6; jestliže samostatná výdělečná činnost byla vykonávána jen po část kalendářního měsíce, považuje se samostatná výdělečná činnost za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, pokud po tu část kalendářního měsíce, po kterou byla vykonávána samostatná výdělečná činnost, tyto skutečnosti trvaly současně. Trváním skutečností podle věty první se rozumí též trvání jen některých skutečností uvedených v odst. 6. Žalovaná pak doplňuje znění ust. § 9 odst. 9 ZDP – samostatná výdělečná činnost se považuje za hlavní samostatnou výdělečnou činnost v období, ve kterém se podle odstavců 6 až 8 samostatná výdělečná činnost nepovažuje za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost. Pokud byla osoba samostatně výdělečně činná účastna nemocenského pojištění osob samostatně výdělečně činných jen po část kalendářního měsíce, považuje se v tomto kalendářním měsíci samostatná výdělečná činnost vždy za hlavní samostatnou výdělečnou činnost.

Dále pak žalovaná ve svém vyjádření cituje znění § 10 odst. 1 ZDP, dle něhož je osoba samostatně výdělečně činná v kalendářním roce účastna pojištění po dobu, po kterou vykonávala hlavní samostatnou výdělečnou činnost. Podle odst. 2 je osoba samostatně výdělečně činná v kalendářním roce účastna pojištění po dobu, po kterou vykonávala vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, pokud její příjem z vedlejší samostatné výdělečné činnosti dosáhl v kalendářním roce aspoň rozhodné částky; rozhodná částka činí 2,4násobek částky, která se stanoví jako součin všeobecného vyměřovacího základu (§ 17 odst. 2) za kalendářní rok, který o dva roky předchází kalendářnímu roku, za který se posuzuje účast na pojištění, a přepočítávacího koeficientu (§ 17 odst. 4) pro úpravu tohoto všeobecného vyměřovacího základu. Byla-li v kalendářním roce vykonávána hlavní samostatná výdělečná činnost i vedlejší samostatná výdělečná činnost, stanoví se příjem z vedlejší samostatné výdělečné činnosti tak, že se příjem ze samostatné výdělečné činnosti dosažený v kalendářním roce vydělí počtem kalendářních měsíců, v nichž byla aspoň po část měsíce vykonávána samostatná výdělečná činnost, a výsledná částka se vynásobí počtem kalendářních měsíců, v nichž byla podle § 9 odst. 7 aspoň po část měsíce vykonávána vedlejší samostatná výdělečná činnost. Za výkon samostatné výdělečné činnosti a vedlejší samostatné výdělečné činnosti se pro účely stanovení příjmu podle věty druhé nepovažuje kalendářní měsíc, v němž po celý měsíc osoba samostatně výdělečně činná měla nárok na výplatu nemocenského nebo peněžité pomoci v mateřství jako osoba samostatně výdělečně činná; za období nároku na výplatu nemocenského se přitom považuje též období prvních

14 kalendářních dnů a v období od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2013 prvních 21 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti (karantény), za které se nemocenské osobám samostatně výdělečně činným nevyplicí. Za příjem ze samostatné výdělečné činnosti se pro účely tohoto zákona považuje daňový základ osoby samostatně výdělečně činné určený podle zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

V dalším žalovaná odkazuje na ust. § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, kdy jestliže byl občanu vyplácen starobní důchod a nebyly přitom splněny podmínky stanovené zákonem o důchodovém pojištění pro výplatu tohoto důchodu, má plátce důchodu vůči tomuto občanovi nárok na vrácení těch vyplacených částek starobního důchodu, které nenáležely.

Žalovaná dále popsala ze spisové dokumentace, že žalobkyně uplatnila dne 8. 6. 2011 žádost o starobní důchod před dosažením důchodového věku dle § 31 ZDP, s datem přiznání od 24. 7. 2011 a s výplatou důchodu od 1. 8. 2011. V části „přehled o činnosti a náhradních dobách od skončení povinné školní docházky až do dne podání žádosti o důchod“ je mj. uvedeno, „16. 3. 1998 – dosud – OSSZ Hradec Králové – OSVČ viz ELDP připojen“. Na str. 5 žádosti je pak uvedeno, že ode dne 1. 8. 2011, od něhož žalobkyně požaduje přiznání výplaty starobního důchodu, nebude vykonávat výdělečnou činnost a bude vykonávat samostatnou výdělečnou činnost. K žádosti bylo též připojeno prohlášení žalobkyně, podle něhož měla samostatnou výdělečnou činnost vykonávat v r. 2011 a v následujících letech až do dovršení věku pro nárok na řádný starobní důchod v takovém rozsahu, že v jejím případě nevznikne za dobu výkonu vedlejší samostatné výdělečné činnosti účast na důchodovém pojištění ve smyslu § 10 odst. 2 a 3 ZDP. Zároveň žalobkyně prohlásila, že až do dovršení věku pro nárok na řádný starobní důchod nebude účastna nemocenského pojištění jako OSVČ. V případě její účasti na nemocenském pojištění jako OSVČ si je vědoma, že výkon samostatné výdělečné činnosti by byl považován za výkon hlavní samostatné výdělečné činnosti s povinnou účastí na důchodovém pojištění OSVČ a tím by neměla nárok na výplatu starobního důchodu přiznaného podle § 31 ZDP. V tomto prohlášení je rovněž uvedeno, že žalobkyně vzala na vědomí poučení ve smyslu ust. § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. (jak soud uvádí výše). Na základě žádosti žalobkyně vydala žalovaná dne 25. 8. 2011 rozhodnutí, kterým jí přiznala od 24. 7. 2011 starobní důchod dle § 31 ZDP, a to ve výši 8.886,- Kč měsíčně. Výplata důchodu žalobkyni v období od 24. 7. 2011 do 31. 7. 2011 nenáležela, neboť nebylo prokázáno splnění podmínek uvedených v § 37 odst. 2 ZDP. V odůvodnění rozhodnutí byla však žalobkyně upozorněna, že prokáže-li po podání přehledu o příjmech a výdajích za r. 2011 potvrzením OSSZ Hradec Králové, že i ve shora uvedené době vykonávala vedlejší samostatnou výdělečnou činnost v rozsahu nezakládajícím účast na pojištění, rozhodne žalovaná o nároku na výplatu starobního důchodu znovu. Dne 7. 8. 2012 bylo žalované doručeno oznámení OSSZ Hradec Králové ze dne 1. 8. 2012, podle něhož žalobkyně vykonávala od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2011 činnost v rozsahu, která založila účast na důchodovém pojištění. Nato

žalovaná dne 12. 10. 2012 vydala svá rozhodnutí I., II. a III., jak uvedeno shora. Po provedeném šetření na OSSZ v Hradci Králové bylo zjištěno, že žalobkyně platila v r. 2011 zálohy na důchodové pojištění ve výši 4.996,- Kč a 5.127,- Kč a odhlásila se z výkonu výdělečné činnosti až dne 20. 2. 2012. Rozhodnutí pracovníků OSSZ v Hradci Králové o výkonu samostatné výdělečné činnosti žalobkyně bylo správné a bylo učiněno na základě podkladů, o jejichž věrohodnosti nemůže být pochyb.

V dalším pak argumentuje žalovaná žádostí ze dne 8. 6. 2011, na níž žalobkyně svým podpisem stvrdila, že bude nadále vykonávat samostatnou výdělečnou činnost (byť nezakládající účast na pojištění), a zároveň i podepsala prohlášení, v němž byla srozuměna s tím, že pokud samostatná výdělečná činnost bude zakládat účast na pojištění, nebude jí náležet výplata starobního důchodu. Žalobkyně hradila v období od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2011 zálohy na důchodové pojištění a v období od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2011 byla účastna pojištění OSVČ s vyměřovacím základem 141.500,- Kč (daňový základ žalobkyně jako spolupracující osoby činil 282.998,- Kč). Na oznámení ze dne 20. 2. 2012 o ukončení výkonu samostatné výdělečné činnosti žalobkyně uvedla, že výkon samostatné výdělečné činnosti skončila dnem 31. 12. 2011. Na základě tohoto oznámení a dosažených příjmů uvedených v přehledu o příjmech a výdajích OSVČ za r. 2011 ze dne 1. 8. 2012 bylo OSSZ v Hradci Králové potvrzeno, že žalobkyně vykonávala od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2011 činnost v rozsahu, který založil účast na důchodovém pojištění v tomto období. Spisová dokumentace neobsahuje záznam o tom, že by žalobkyně v období do vydání rozhodnutí ze dne 12. 10. 2012 upozornila na svůj omyl v placení záloh, tvrzení o ukončení samostatné výdělečné činnosti ke dni 31. 7. 2011 bylo uvedeno až v námitkách, doručených žalované dne 28. 11. 2012. Žalovaný správní orgán tak dovozuje, že v oznámení o ukončení výkonu samostatné výdělečné činnosti, doručeném OSSZ dne 20. 2. 2012, žalobkyně sama a o své vlastní vůli uvedla, že výkon samostatné výdělečné činnosti skončila dnem 31. 12. 2011, zároveň platila jako osoba samostatně výdělečně činná zálohy na pojistné po celý kalendářní rok 2011. Z uvedeného pak žalovaná nemůže přistoupit na žalobní námitku o tom, že žalobkyně vykonávala samostatnou výdělečnou činnost jen do 31. 7. 2012 a zálohy platila „omylem“. Pokud v přehledu o příjmech a výdajích OSVČ ze dne 30. 6. 2012 je uvedeno pouze 7 měsíců výkonu hlavní samostatné výdělečné činnosti, je tomu tak zřejmě proto, že žalobkyně daňovému poradci neoznámila, že výkon výdělečné činnosti skončila dnem 31. 12. 2011, jak uvedla v tiskopise ze dne 20. 2. 2012. Z tohoto tiskopisu však vycházela OSSZ, když jí byl dne 1. 8. 2012 doručen přehled o příjmech a výdajích za rok 2011. Vzhledem k tomu, že žalobkyně i nadále platila zálohy na pojistné ve výši 5.127,- Kč měsíčně, OSSZ v Hradci Králové neměla důvod pochybovat o ukončení výdělečné činnosti k 31. 12. 2011, zvláště když toto oznámení bylo podáno až dne 20. 2. 2012. Žalovaná má za to, že žalobkyně by si musela svého omylu v placení záloh v období od srpna 2011 do února 2012 povšimnout a už vůbec není zřejmé, proč by v únoru 2012 na tiskopise uvedla, že ukončila samostatnou výdělečnou činnost ke dni 31. 12. 2011, pokud by ji dle svého nynějšího tvrzení již od srpna 2011 nevykonávala.

Jestliže pak dle prohlášení žalobkyně ze dne 20. 2. 2012 byla její samostatná výdělečná činnost ukončena dnem 31. 12. 2011, OSSZ v Hradci Králové posoudila samostatnou výdělečnou činnost vykonávanou žalobkyní v měsících srpnu, září, říjnu, listopadu a prosinci 2011, tedy v rozsahu 5 měsíců, jako vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, a to s ohledem na to, že žalobkyni byl přiznán starobní důchod s nárokem na výplatu od 1. 8. 2011. Oznámení OSVČ o ukončení výdělečné činnosti podepsané žalobkyní, na němž je uvedeno datum skončení výdělečné činnosti 31. 7. 2011, bylo sepsáno až dne 27. 11. 2012 a OSSZ Hradec Králové bylo doručeno dne 29. 11. 2012, tedy po vydání rozhodnutí ze dne 12. 10. 2012 č. II., kterým byl žalobkyni vykázán přeplatek na starobním důchodu ve výši 41.541,- Kč. Správní orgán uvádí, že vycházel ve svých rozhodnutích z doložených skutečností, zejména z oznámení žalobkyně, která v období od srpna do prosince 2011 nadále hradila platby pojistného ve výši 5.127,- Kč měsíčně, o ukončení samostatné výdělečné činnosti dnem 31. 12. 2011. Žalovaná tak neobrátila příčinu a následek, jak uvádí žaloba, ani jí není zřejmé, jaký jiný závěr by z cit. oznámení mohla vyvodit než ten, že žalobkyně vykonávala výdělečnou činnost po celý kalendářní rok 2011. Současné tvrzení žalobkyně, že po 31. 7. 2011 nebyla ekonomicky aktivní a nevykonávala vůbec žádnou výdělečnou činnost (tedy ani tu, která by při nižších příjmech nezakládala účast na pojištění), je v rozporu s údaji, uvedenými na jejím oznámení ze dne 20. 2. 2012, i uvedenými v žádosti. Žalovaný správní orgán proto navrhuje zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

Žalobkyně soudu předložila fotokopii Přehledu o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2011 ze dne 30. 6. 2012, z něhož plyne, že vykonávala v r. 2011 hlavní samostatnou výdělečnou činnost po dobu 7 měsíců, Přiznání k dani z příjmů fyzických osob ze dne 2. 8. 2012 a Prohlášení Mgr. V. J. ze dne 18. 3. 2013, který jako daňový poradce prohlašuje, že žalobkyně vykonávala činnost tzv. spolupracující osoby, a to v období r. 2011 od 1. 1. do 31. 7. Daňový poradce poukazuje na skutečnost, že v obou dokladech žalobkyně deklarovala výkon činnosti pouze do 31. 7. 2011.

Z dávkového spisu žalované pod r.č. 535 528 111 soud konstatuje, že se zde mj. nachází podání žalobkyně, které bylo doručeno OSSZ Hradec Králové dne 20. 2. 2012, s názvem oznámení OSVČ o ukončení výkonu samostatné výdělečné činnosti, z něhož v bodě 12. vyplývá, že tento skončil 31. 12. 2011. Dne 29. 11. 2012 pak bylo též OSSZ doručeno podání, na němž je vyplněno jako datum ukončení této činnosti 31. 7. 2011. Z Oznámení o výkonu samostatné výdělečné činnosti v rozsahu, který založil účast OSVČ na důchodovém pojištění, které dne 1. 8. 2012 zaslala OSSZ Hradec Králové žalované ČSSZ plyne, že žalobkyně, která pobírala v kalendářním roce 2011 důchod podle § 31 ZDP, vykonávala v r. 2011 po celý rok činnost v rozsahu, který založil účast na důchodovém pojištění. Dále pak je v dávkovém spise přítomna žádost žalobkyně o přiznání důchodu, z níž vyplývají informace, jak uvedeno shora a rovněž pak Prohlášení žalobkyně o tom, že v r. 2011, až do doby dovršení věku pro nárok na řádný starobní důchod, bude vykonávat samostatnou výdělečnou činnost v takovém rozsahu, že nevznikne za dobu výkonu vedlejší

samostatné výdělečné činnosti účast na důchodovém pojištění ve smyslu ust. § 10 odst. 2 a 3 ZDP, s tím, že si je vědoma, že výkon samostatné výdělečné činnosti by byl považován za výkon hlavní samostatné výdělečné činnosti s povinnou účastí na důchodovém pojištění OSVČ a žalobkyně by tak neměla nárok na výplatu starobního důchodu, přiznaného dle § 31 ZDP, bere na vědomí poučení ve smyslu ust. § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. (jak soud uvádí shora).

Soud se souhlasem účastníků řízení rozhodl ve věci bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 zákona č. 150/2001 Sb., soudní řád správní – s.ř.s.).

Soud po přezkoumání věci konstatuje, že mezi účastníky došlo ke sporu o tom, zda zaplacené zálohy na pojistném žalobkyní za období srpen – prosinec 2011 založily její účast na důchodovém pojištění ve smyslu ust. § 10 ZDP, či lze uznat, že byly placeny omylem, a cit. skutečnost z nich vyvodit nelze, a to samozřejmě včetně následků, o nichž žalovaná rozhodla výše uvedenými rozhodnutími I. – III. ze dne 12. 10. 2012. Žalobkyně se bránila závěru žalované tak, že jí tvrzené skutečnosti plynou jak z předloženého Přehledu o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2011, tak z Přiznání k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období r. 2011 a žalovanou namítané zaplacení pojistných záloh bylo zasíláno omylem. Žalovaná tvrdí, že žalobkyně byla v rámci jednání o žádosti o přiznání starobního důchodu, poskytovaného dle § 31 ZDP poučena, informována a podepsala i prohlášení, v němž uvedla, že si je sdělovaných skutečností vědoma a bere na vědomí i poučení o znění ust. § 118a zákona č. 582/1991 Sb. o případných následcích, pokud by došlo k pobírání starobního důchodu a nebyly splněny podmínky, stanovené ZDP pro jeho výplatu.

Soud hodnotil provedené důkazy jednotlivě i v jejich souhrnu (§ 77 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní - s.ř.s.) a dospěl k závěru, že žaloba nebyla důvodná.

Soud plně odkazuje na velmi podrobné vyjádření žalované a výše uvedené a popsané skutečnosti, z nichž plyne, že žalobkyně podala 8. 6. 2011 žádost o přiznání starobního důchodu před dosažením důchodového věku, tedy dle § 31 ZDP, s datem přiznání od 24. 7. 2011 a výplatou od 1. 8. 2011. Současně podepsala výše cit. poučení.

Z ust. § 37 odst. 2 ZDP plyne, že výplata starobního důchodu, na který vznikl nárok podle § 31, nenáleží do dosažení důchodového věku, pokud je vykonávána výdělečná činnost nebo je poskytována podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci. Ode dne dosažení důchodového věku se posuzují podmínky pro výplatu starobního důchodu obdobně podle odst. 1. Odpovědnost příjemců dávek důchodového pojištění upravuje ust. § 118a zákona č. 582/1991 Sb., konkrétně pak v jeho odst. 2 se uvádí, že jestliže byl občan vyplácen starobní důchod a nebyly přitom splněny podmínky stanovené zákonem o důchodovém pojištění pro výplatu tohoto důchodu, má plátce důchodu vůči tomuto občanu nárok na vrácení těch vyplacených částek starobního důchodu, které nenáležely. Soud je přesvědčen, že

v daném případě nemůže jinak, než přisvědčit plně argumentaci žalovaného správního orgánu, okresní správa sociálního zabezpečení je orgánem sociálního zabezpečení ve smyslu ust. § 3 zákona č. 582/1991 Sb., který rozhoduje ve sporných případech o vzniku a zániku důchodového pojištění, o pojistném, včetně záloh, penále a přírážkách k pojistnému, vede evidenci pro účely důchodového pojištění OSVČ, předkládá ČSSZ podklady pro rozhodnutí o dávkách důchodového pojištění a pro vymáhání neprávem vyplacených částek dávek důchodového pojištění (viz § 6 zákona). Tomuto orgánu, což ani žalobkyně nespornuje, byly za její osobu v měsících srpnu – prosinci 2011 zaplacený zálohy na pojištění, za období roku 2011 byla účastna pojištění OSVČ s vyměřovacím základem 141.500,- Kč (daňový základ žalobkyně jako spolupracující osoby činil 282.998,- Kč). OSSZ sdělila ČSSZ, že žalobkyně vykonávala od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2011 činnost v rozsahu, která založila účast na důchodovém pojištění v tomto období, sama žalobkyně oznámila, že ukončila činnost k 31. 12. 2011. Protože žalobkyně byla po celé období r. 2011, tedy od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2011 účastna pojištění ve smyslu ust. § 10 ZDP, byla řádně poučena a sama podepsala výše cit. prohlášení, soud neměl pochybností o tom, že všechna tři rozhodnutí, vydaná žalovanou dne 12. 10. 2012, jsou zákonná a správná, odpovídající jak ust. § 56, odst. 1 písm. a) ZDP (rozhodnutí I.) – zjistí-li se, že nárok na důchod nebo na jeho výplatu zanikl, důchod se odejme nebo jeho výplata se zastaví, a to ode dne, následujícího po dni, jímž uplynulo období, za které již byl vyplacen; tak ust. § 118a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. (jak uvedeno jeho znění shora, rozhodnutí II.); tak i ust. § 56, odst. 1 písm. b) ZDP (rozhodnutí III.) – zjistí-li se, že důchod byl přiznán nebo je vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží, nebo byl neprávem odepřen, anebo byl přiznán od pozdějšího data, než od jakého náleží, důchod se zvýší nebo přizná, a to ode dne, od něhož důchod nebo jeho zvýšení náleží. Třetím rozhodnutím ve věci žalovaná přiznala žalobkyni od 1. 1. 2012 zvýšený starobní důchod, právě s ohledem na skutečnost, že žalobkyně byla důchodově pojištěna i v období od 24. 7. do 31. 12. 2011, zároveň byla o tuto dobu snížena doba od přiznání starobního důchodu do dosažení důchodového věku.

Soud nemohl zkoumat, jaké úpravy měly úřednice OSSZ na žádosti žalobkyně provádět, protože v daném případě bylo pouze na žalobkyni, v jakém znění podepsala svoji žádost o přiznání dávky starobního důchodu, poskytnutého dle § 31 ZDP, z jí podepsaného „poučení“ však soud předpokládá, že si žalobkyně musela být při podání žádosti o dávku vědoma svých povinností. Pokud i nadále až do konce roku 2011 platila zálohy na pojistném, které zakládaly její účast na důchodovém pojištění, soud nemohl akceptovat její vyjádření, k němuž přistoupila až po vydání rozhodnutí žalované, a to, že zálohy platila omylem. I konečně z jí zaslaného tiskopisu OSSZ v měsíci únoru 2012 plyne, že činnost OSVČ ukončila k 31. 12. 2011 a soud zde dodává, že až do tohoto data s platbou záloh na pojistné, které zakládaly účast na důchodovém pojištění. Pokud by k platbám skutečně docházelo omylem, jistě by takový omyl žalobkyně zjistila dříve, než po vydání napadených rozhodnutí žalované. Na argumentaci žalobkyně proto soud přistoupit nemohl, v rozhodnutí žalované o námitkách ze dne 16. 1. 2013 nespatriil namítaných pochybení, naopak, z výše uvedených důvodů je považoval po přezkoumání věci za zákonné a správné.

Na základě toho tedy posléze přistoupil k zamítnutí žaloby jako nedůvodné, v souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobkyně nebyla ve věci úspěšná, žalovaná naopak ano, ta však náhradu nákladů řízení nežádala.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 9. prosince 2013

JUDr. Jana Kábrtová, v.r.
samosoudkyně